

YENİ MEZUN GRAFİK TASARIMCILARIN SEKTÖR ADAPTASYONLARINDA BASKI TEKNOLOJİLERİ İLE İLGİLİ YAŞADIKLARI SORUNLARIN TESPİTİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Asım TOPAKLI¹, Mustafa KINIK², Pelin HAYTA³

ÖZET

Bu araştırmada, Türkiye'deki meslek yüksekokulu grafik tasarım programından yeni mezun bireylerin matbaa alanında baskı teknolojileri ile ilgili yeterliliklerinin saptanması amaçlanmıştır. Betimsel bir çalışma olan araştırma, Türkiye'deki farklı şehirlerdeki bazı meslek yüksekokulların grafik tasarım programından yeni mezun bireylere uygulanan anketin değerlendirilmesi ile sonuçlandırılmıştır. 20 sorudan oluşan bu anket, araştırmacılar tarafından uzman görüşüne başvurularak geliştirilmiştir.

Araştırma sonuçları, sektörde çalışan yeni mezun grafik tasarımcıların matbaa alanındaki baskı teknolojileri ile ilgili eksikliklerinin olduğunu işaret etmektedir.

Bu araştırmayla bundan sonra yapılacak araştırmalara katkı sağlanabilir. Mezunların iş alanındaki performansları artırılabilir. Eğitim kurumlarına ışık tutabilir.

Anahtar Kelimeler: Grafik tasarım, reklam ajansı, matbaa, baskı teknolojileri.

THE PROBLEMS DETERMINATION AND SOLUTION SUGGESTIONS OF NEW GRADUATE GRAPHIC DESIGNERS ABOUT PRINTING TECHNOLOGIES IN SECTOR ADAPTATIONS

ABSTRACT

In this research, in the printing area of new graduates from the vocational school of graphic design individual programs in Turkey aimed to determine the adequacy related printing technologies. A descriptive research, Some vocational schools in different cities in Turkey from graphic design programs were concluded with individual evaluation questionnaires applied to new graduates. This questionnaire consisting of 20 questions, asked and developed by the researchers.

The results of the research, indicate that the new graduate graphic designers have shortcomings about the printing technologies in the printing area. Graduates can improve their performance in the field of business. It can shed light on educational institutions.

This research may contribute to further research. Graduates may increase their performance in business. It can shed light on educational institutions.

Keywords: Graphic design, advertising agency, printing, printing technologies.

---

¹ Öğr. Gör. Dr./ Sinop Üniversitesi/ atopakli@gmail.com

² Doç. Dr./ Necmettin Erbakan Üniversitesi/ mkinik@gmail.com

³ Öğr. Gör./ Sinop Üniversitesi/ pelin@hayta.com.tr

GİRİŞ

Eğitim insanın kendisi ya da bir başkası üzerinde, bilinçli olarak istenen davranış değişiklikleri yapmak üzere, etkide bulunması sürecidir (Öncül, 2000).

Eğitim toplumların gelişmesini sağlayan önemli süreçlerden biridir. Bir ülkenin kalkınması; o ülkede yaşayan insanların çağdaş ve yeni teknolojilerin kullanıldığı, planlı, bilinçli ve çok seçenekli eğitim süreçlerinden yeterince yararlanması ile mümkün olabilmektedir.

Türk toplumunun genel seviyesini yükseltmesinde mevcut eğitim sistemi içinde mesleki eğitimin yeri ve önemi son derece büyüktür. Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma yolunda ilerlemek, yaratıcı düşüncelerin geliştirilmesiyle olanaklıdır. Bu da ancak bilinçli bir mesleki eğitimle ile mümkün olur. Bu temel eğitim kurumlarında atılır. Bu sebeptendir ki bu eğitim kurumlarının önemi büyüktür.

Dünya, teknolojik ve toplumsal açıdan sürekli bir değişim ve gelişim içerisinde. Bu sürekli ve hızlı gelişim eğitime de yansiyarak daha geniş boyutlar kazanmakta; geleneksel eğitim anlayışını değiştirerek teknolojik gelişmelere duyarlı bir yapıya kavuşmasını zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla, eğitim kurumları, çağın gerektirdiği bilim ve teknoloji alanına yönelik yeni programları takip etmek ve uygulamak zorundadırlar.

Günümüzde öğrenciler yoğun bir yarış temposu içerisinde kendilerini yetiştirmektedirler. Bu çerçevede en iyi çözüm yolu; öğrencilere eğitim kurumlarında gerekli çağdaş, teknolojik ve işlevsel bilgi donanımı kazandırarak iş hayatına başlamalarını ve iş hayatındaki karşılaşacakları zorlukları ortadan kaldırma imkânı sağlamaktır. Mesleki ve teknik eğitim görmüş insan gücü, ekonomik ve teknolojik gelişmenin temel ögesidir. Bu insan gücünün kaynağı ise ülkenin genç nüfusudur. Ülkenin ihtiyacı olan nitelikli gücünü yetiştirmekle görevli kurumlardan birisi de meslek yüksekokullarıdır. Bugün gelişmekte olan ve gelişmiş ülkeler bunun farkına vararak eğitim sistemi içerisinde mesleki ve teknik eğitime ağırlık vermişlerdir. Gelişmiş ülkelerde genel eğitim, amaçları yönünden de giderek melekleştirme eğilimi içinde yer alırken, mesleki eğitimde de ekonomik ve teknolojik ihtiyaçların baskısı altında, değişen iş şartlarına uyabilme kabiliyetine sahip insan gücü yetiştirmek önemli hale gelmiştir. Dünyada, yükseköğretimde daha önce görülmediği kadar büyük bir talep artışı ve çeşitliliğin yanında, yükseköğrenimin geleceğin yapılanmasında, yeni neslin ihtiyaç duyacağı bilgi, beceri ve ideallerle donatılmasında ve sosyo-kültürel gelişmedeki yaşamsal önemini kavramada da artan bir duyarlılık söz konusudur (Ulus, Tuncer ve Sözen, 2015).

Dünyada meslek yüksekokullarını bitirme oranı %52 iken, bu oran 2017 yılında Türkiye’de %39’dur (Saraç, 2018). Meslek liseleri, meslek yüksekokullarının önemi ülke ekonomisinin düzelmeye başlaması, sanayi, ticaret, tarım ve hizmet alanındaki yatırımlarla atağa kalkması nedeniyle önümüzdeki yıllarda nitelikli ara elemana daha ciddi ihtiyaçların olacağı beklentisinden hareketle bu okulların önemi daha iyi anlaşılacaktır. (<http://www.memurlar.net>)

Modern bilgi gereksiniminin hızla arttığı günümüzde, yalnızca geçmiş yüzyılların değerini aktarmayı amaçlayan bir eğitim, kuşkusuz yetersiz kalacaktır. Eğitim sistemi disiplinler arasında bütünleştirici bir yaklaşımla çağın ihtiyacına cevap verebilecek, teknolojik dili bilen ve teknolojiyi kullanan nitelikli insanlar yetiştirebilme işlevini üslenecek şekilde düzenlenmelidir.

Sanayileşmeyle birlikte teknolojide görülen gelişmeler sonucunda eğitimin biçim ve içeriği de sürekli değişmektedir. İş bölümü gerektiren karmaşık görünümlü meslekler ile birlikte, uzun süreli bir örgün eğitim gerektiren mesleklerin sayısı artmaktadır. (Britannica, 1988). Bu mesleklerden bir tanesi de grafik tasarımıdır. Çünkü tasarım planlamaya dayalı belirli bir amaç gözetilen bir ürün veya hizmetin tanıtımı için izlenen yaratıcı eylemdir. Çağın en önemli tasarım dallarından biri olan grafik tasarım hem teknik yönden hem de sanatsal yönden desteklenerek yapılan bir sanat dalıdır (Kınık, 2015).

Toplumda grafik tasarıma olan ihtiyacı, kültürel, sosyal, ekonomik vb. alanlardaki birçok kişi kurum kuruluş hissetmeye başlamıştır (Kınık, 2015). Üretim ve tüketim ilişkisinin hızla gelişimi, beraberinde reklam ve pazarlama ihtiyacını da getirmiştir. Bu durum, grafik tasarımının geçerliğini de arttırmıştır. Ardından sektörün nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla meslek liseleri ve meslek yüksekokullarına grafik tasarım bölümleri açılmaya başlanmıştır.

Dünyadaki iletişim teknolojilerinin sürekli gelişmesi, kitle iletişim araçlarının çeşit ve sayı olarak çoğalması, ülkeleri ve kültürleri birbirine daha çok yakınlaştırmaktadır. Özellikle de tanıtım ve reklamın önemini bir kat daha artırmaktadır. Günümüzde artık eğitim, ister örgün isterse yaygın olsun, her alanda farklı nitelikli kurum ve kuruluşlarda etkinliğini sürdürmektedir. İnsanlar arası iletişimi sağlayan araçlardan biri olan grafik sanatı, bu anlamda önemli bir yere sahiptir. İletişim, grafik tasarımının var olma nedenidir. Grafik tasarım görsel iletişim sanatıdır. Grafik tasarım; reklam dünyası, matbaacılık, görsel medya, bilgisayar, fotoğraf, film sektörü, multimedya gibi pek çok alanı kapsamaktadır.

Dünyadaki küreselleşme süreci ile uyum içerisinde olan Türkiye’de de grafik tasarım, dolayısıyla da reklamcılık, son yıllarda gerek mali olarak yüksek getirileri gerekse nitelik olarak çok hızlı bir gelişme göstermektedir. Bu gelişme, pazarın gerçek olarak her yıl %10-20 oranında büyümesi anlamındadır.

Kaynak araştırmaları gösteriyor ki, grafik tasarım zaman içerisinde teknolojik tasarımların vazgeçilmez ögesi olmuş, tanıtım dünyasının önemli bir mesleği durumuna gelmiştir. Ayrıca grafik tasarımcısı bir iletişim tasarımcısı olarak sadece bulunduğu topluma değil, tüm insanlığa karşı da sorumlu tasarımlar üretmek zorundadır. Bu da ancak bilinçli bir şekilde bu mesleğin eğitimini almış bireylerle mümkündür. Bu sebeptendir ki, niversite düzeyinde verilen grafik tasarım eğitiminden önce meslek liselerinde de nitelikli eğitimin verilmesi gerekmektedir.

Grafik tasarım alanında verilen sanat eğitimi, mesleki ve teknik eğitim; genç ve yetişkinlerin kendi ilgi, yetenek ve istekleri doğrultusunda hayatından beklentilerine ve meslek hayatının bireyden beklentilerine cevap bulabilmelerini sağlayarak, bireyin sahip olduğu bütün yetenekleri, en üst düzeye çıkarmayı hedeflemektedir. (METGE, 2004). Bu yeteneklerin doğru bir teknikle üretime dhil olmasını sağlayan bilgi ve beceri de matbaa eğitimi ile desteklenmektedir. Özellikle geçmişten günümüze teknolojik anlamda bir devrim yaratan matbaacılık grafik tasarımın temellerinin atılması ve gelişmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Yeni ve sratlı basım teknikleri, basılan yazılardan kullanılan kğıda ve tüm basım içeriğinin hazırlanmasına kadar pek çok sürecin çok daha yeni taleplere cevap verecek hale gelmesini sağlamıştır (Ambrose, Harris, 2012). Özellikle de dijital çağın teknolojik gelişmelerinin basılı üretim süreçlerini rasyonelleştirerek bir devrim yaratması sonucunda grafik tasarım, tasarımcının üretim sürecinde hayati bir öneme sahip olduğu çok işlevli bir role brnmştir (Ambrose, Harris, 2012).

Matbaacılık meslek dalının, bilginin ülke çapında yayılmasında ve bütün eğitim kademelerinde ihtiyaç duyulan kaynakların hazırlanmasında önemli bir yeri vardır. Matbaacılık, teknolojik ilerlemelere bağlı olarak ekipman, makine ve teknik açıdan sürekli gelişim gösteren bir alandır. Bu durum baskı, ciltleme, renk yönetimi, üretim planlama gibi alanların bir arada olduğu üretim sürecinin oluşmasına olanak sağlamıştır. Bunlarla ilgili araç ve gereçlerin üretimi de büyük sanayi kuruluşlarının konusu olmuştur. Ayrıca, matbaacılığın grafik tasarım süreci içerisinde yeri de her zaman önemini korumuş ve koruyacaktır.

Bugün Avrupa lkelerinde birçok şirket, okullarla işbirliği içerisindedir. şirketlerde okul bünyelerinde kendi bölümlerini açmakla, makinelerini hibe ederek kendilerine potansiyel bir kullanıcı pazarı hazırlamaktadırlar.(Tacar,1998).

Bu şirketler böylece kendi kurdukları atölyelerde yetişen öğrencileri mezuniyet sonrası istihdam ederek, yüz binlerce dolar harcayarak hazır eleman transfer etmekten kurtulmaktadırlar. Ayrıca eğitime destek verdikleri için prestij sağlamaktadırlar.(Aktaran: K. Taşova, 2009).

Grafik Tasarım içerisinde önemli yeri olan matbaa konusu, Türkiye’deki meslek yüksekokullarından mezun olan ve ara eleman olarak sektörde istihdam edilen öğrencilerin matbaa konusundaki yeterliklerinin belirlenmesi gerekliliğini doğurmuştur.

Bu araştırmayla, meslek yüksekokulları grafik tasarım programlarından mezun olan öğrencilerin matbaa alanındaki yeterlilikleri saptamak ve çözüm yolları sunabilmek amaçlanmaktadır.

Dolayısıyla, bu araştırma eğitim kurumlarına, bundan sonra yapılan araştırmalara ve mezunların istihdam edilmesine ışık tutması açısından, bilimsel bir araştırmaya uygun olacağı dşnlmştir.

Ayrıca, Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye’deki bazı meslek yüksekokullarının grafik programlarından yeni mezun olan öğrencilerin sektörde matbaa alanında yeterliliklerini saptamaktır.

Bu nedenle “Yeni mezun grafik tasarımcıların sektör adaptasyonlarında baskı teknolojileri ile ilgili yaşadıkları sorunlar ”problem konusu olarak belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında Türkiye’deki meslek yüksekokulları grafik tasarım programı mezunları çalışmanın evrenini oluşturacaktır. Ayrıca, seçkisiz örnekleme ile belirlenmiş farklı illerden, bazı meslek yüksekokullarındaki grafik tasarım programlarından 2014-2015 yılı ve daha sonra mezun olan öğrenciler çalışmanın sınırlarını oluşturacaktır.

YÖNTEM

Bu alışmada Türkiye’deki farklı şehirlerdeki bazı meslek yüksekokullarındaki grafik tasarım programından yeni mezun olmuş öğrencilerin matbaa alanında ne ölçüde bilgi sahibi olduklarını belirlemek amacı ile anket geliştirilmiştir. Geliştirilen anket ilgili öğrencilere uygulanmıştır. Anket sonucunda ilgili öğrencilerin matbaa alanındaki yeterlilikleri belirlenmiş ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Meslek yüksekokullarındaki grafik tasarım programlarından yeni mezun öğrencilerin matbaa alanındaki yeterliliklerini belirlemek amacıyla geliştirilen anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların kişisel özellikleri hakkında çoktan seçmeli ve boşluk doldurmalı sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise ilgili öğrencilerin matbaa alanındaki yeterliliklerini belirlemek amacı hazırlanan 20 maddeden oluşan ve her bir maddenin 1=ok Yeterli, 5= Hiç Yeterli değil aralığında değerlendirildiği 5’li likert tipi sorulardan oluşmuştur. İlgili Anket “<https://www.docs.google.com/> form sitesinden 30.07.2017- 27.09.2018 tarihleri arasında

yayınlanmıştır. Anketi 110 mezun öğrenci doldurmuş fakat çeşitli nedenlerden dolayı doldurulan anketlerin % 98,18 (108)'i geçerli sayılmıştır. Ankete katılanların kişisel özellikleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Erkek	32	29,6
Kadın	76	70,4
Toplam	108	100

Ankete katılanların; %70,4 (76)'sı kadın ve %29,6 (32)'si erkeklerden oluşmaktadır. Anket katılımcılarının yaş dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Yaş Dağılımları

Yaş	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
18-20	24	22,2
21-24	74	68,5
25-28	6	5,6
29-31	4	3,7
Toplam	108	100

Ankete katılanların %22,2 (24)'ü 18-20 yaş, %68,5 (74)'ü 21-24 yaş, %5,6 (6)'sı 25-28 yaş, %3,7 (4)'ü 29-31 yaş aralığındadır. Ankete katılanların mezun oldukları yıllar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Mezun Oldukları Yıllar

Yıl	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
2017-2018	60	54,7
2016-2017	12	9,4
2015-2016	18	15,1
2014-2015	18	15,1
Toplam	108	100

Ankete katılanların %54,7 (60)'ü 2017-2018, %9,4 (12)'si 2016-2017, %15,1 (18)'i 2015-2016, %15,1 (18)'i 2014-2015 yıllarında mezun olmuşlardır. Araştırmanın temel amacını gerçekleştirebilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. Sorular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Matbaa yeterliliklerini saptamak için sorulan sorular

Maddeler	Maddenin içeriği
Madde 1	Stajyer ve ya Yeni Mezun Tasarımcıların Matbaa Alanındaki Yeterliliklerini Nasıl Buluyorsunuz?
Madde 2	Tram, Renk Ayrımı, Tire, Kros, Makas Payı konularındaki yeterlilikleri ne düzeydedir?
Madde 3	Tasarımını yaptığınız iş için uygun olan kâğıt seçimi, gramaj ve forma hesabı bilgileriniz ne düzeydedir?
Madde 4	Ciltleme yöntemlerinde hangi tür tasarıma ne tür cilt kullanılacağı konusundaki bilgileriniz ne düzeydedir?
Madde 5	Yüzey işlemede kullanılan lak, selefon ve vernik konularındaki bilgileriniz ne düzeydedir?
Madde 6	Pantone kataloğu, RGB ve CMYK renk evrenleri hakkındaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 7	Yapılan tasarımın hangi baskı tekniği kullanılarak basılabileceği konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 8	Baskısı yapılacak olan bir işin maliyet hesabını yapabilme konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 9	Tasarımın özelliklerine göre program seçebilme ve kullanabilme konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 10	Grafik tasarım ve baskı sürecinde işin kalite kontrolünü yapabilme konusundaki bilginiz ne düzeydedir?

Madde 11	Tasarımların üretim sürecinde kullanacak olan mürekkebin seçimi konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 12	Tasarımda yer alabilecek özel kesim, düz kesim ve şekilli kesim konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 13	Bobin baskı ve tabaka baskı arasındaki fark ve montajları konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 14	Üretim sürecine ilişkin malzemelerin türleri ve çeşitliliği (kâğıt, karton, plastik, cam ve film malzemeler) konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 15	Baskı tekniklerine göre üretimde yer alan makine marka ve modelleri konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 16	Müşteriden gelen dijital verilerin (jpeg, pdf, png vb.) tasarıma entegrasyonu konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 17	Prova baskı ve türleri konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 18	Üretim planlama konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 19	Uluslararası grafik tasarım ve baskı sürecine ilişkin standartlar ve yasal haklarınız konusundaki bilginiz ne düzeydedir?
Madde 20	Yeni mezun ve ya stajyer tasarımcıların işe adaptasyonları hakkında ne düşünüyorsunuz?

BULGULAR

Tablo 4’de katılımcıların matbaa yeterliliklerini belirlemek amaçlı geliştirilen sorulara vermiş oldukları cevaplardan Tablo 8’deki veriler oluşmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların Sorulara vermiş oldukları cevapların yüzde/ frekans değerleri

	1= Çok Yeterli		2= Yeterli		3= Kısmen Yeterli		4= Çok Az Yeterli		5= Hiç Yeterli Değil	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Madde 1	6	5,56	25	23,15	27	25	30	27,78	20	18,52
Madde 2	16	14,81	34	31,48	36	33,33	20	18,52	6	5,56
Madde 3	16	14,81	52	48,15	36	33,33	6	5,56	0	0
Madde 4	12	11,11	50	46,3	30	27,78	12	11,11	4	3,7
Madde 5	18	16,67	54	50	30	27,78	4	3,7	1	0,93
Madde 6	44	40,74	52	48,15	8	7,41	2	1,85	4	3,7
Madde 7	38	35,19	48	44,44	20	18,52	4	3,7	0	0
Madde 8	10	9,26	32	29,63	44	40,74	20	18,52	2	1,85
Madde 9	64	59,26	34	31,48	10	9,26	2	1,85	0	0
Madde 10	24	22,22	32	29,63	22	20,37	2	1,85	0	0
Madde 11	10	9,26	28	25,93	44	40,74	26	24,07	4	3,7
Madde 12	18	17,59	44	40,74	36	33,33	4	3,7	6	5,56
Madde 13	2	1,85	26	24,07	48	44,44	26	24,07	6	5,56
Madde 14	16	14,81	50	46,3	28	25,93	14	12,96	2	1,85
Madde 15	6	5,56	24	22,22	38	35,19	24	22,22	16	14,81
Madde 16	49	45,37	43	39,81	11	10,19	5	4,63	0	0
Madde 17	10	9,26	60	55,56	26	24,07	10	9,26	2	1,85
Madde 18	12	11,11	46	42,59	36	33,33	14	12,96	2	1,85
Madde 19	2	1,85	30	27,78	38	35,19	28	25,93	12	11,11
Madde 20	4	3,7	28	25,93	34	31,48	28	25,93	14	12,96

Tablo 8’deki veriler sonucunda;

Katılımcılar, Madde 1 (Stajyer ve ya Yeni Mezun Tasarımcıların Matbaa Alanındaki Yeterliliklerini Nasıl Buluyorsunuz?) sorusuna %27,78 (30)’u çoğunluğunda “Çok Az Yeterli” olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 2 (Tram, Renk Ayrımı, Tire, Kros, Makas Payı konularındaki yeterlilikleri ne düzeydedir?) sorusuna % 33,33 (36)’sı çoğunluğunda “Kısmen Yeterli” olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 3 (Tasarımını yaptığınız iş için uygun olan kâğıt seçimi, gramaj ve forma hesabı bilgileriniz ne düzeydedir?) sorusuna % 48,15 (52)’si çoğunluğunda “Yeterli” olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 4 (Ciltleme yöntemlerinde hangi tür tasarıma ne tür cilt kullanılacağı konusundaki bilgileriniz ne düzeydedir?) sorusuna % 46,3 (50)’si çoğunluğunda “Yeterli” olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 5 (Yüzeş işlemede kullanılan lak, sefeşon ve vernik konularındaki bilgileriniz ne düzeydedir?) sorusuna % 50 (54)'ü çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 6 (Pantone katalogu, RGB ve CMYK renk evrenleri hakkındaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 48,15 (52)'si çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 7 (Yapılan tasarımıñ hangi baskı tekniği kullanılarak basılabileceği konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 44,44 (48)'i çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 8 (Baskısı yapılacak olan bir işin maliyet hesabını yapabilme konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 40,74 (44)'ü çoğunluğunda "Kısmen Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 9 (Tasarımıñ özelliklerine göre program seçebilme ve kullanabilme konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 59,26 (64)'ü çoğunluğunda "Çok Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 10 (Grafik tasarım ve baskı sürecinde işin kalite kontrolünü yapabilme konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 29,63 (32)'si çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 11 (Tasarımların üretim sürecinde kullanacak olan mürekkebin seçimi konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 40,74 (44)'ü çoğunluğunda "Kısmen Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 12 (Tasarımda yer alabilecek özel kesim, düz kesim ve şekilli kesim konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 40,74 (44)'ü çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 13 (Bobin baskı ve tabaka baskı arasındaki fark ve montajları konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 44,44 (48)'i çoğunluğunda "Kısmen Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 14 (Üretim sürecine ilişkin malzemelerin türleri ve çeşitliliği (kağıt, karton, plastik, cam ve film malzemeler) konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 46,3 (50)'si çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 15 (Baskı tekniklerine göre üretimde yer alan makine marka ve modelleri konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 35,19 (38)'i çoğunluğunda "Kısmen Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 16 (Müşteriden gelen dijital verilerin (jpeg, pdf, png vb.) tasarıma entegrasyonu konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 45,37 (49)'i çoğunluğunda "Çok Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 17 (Prova baskı ve türleri konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 55,56 (60)'i çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 18 (Üretim planlama konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 42,59 (46)'si çoğunluğunda "Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 19 (Uluslararası grafik tasarım ve baskı sürecine ilişkin standartlar ve yasal haklarınız konusundaki bilginiz ne düzeydedir?) sorusuna % 35,19 (38)'i çoğunluğunda "Kısmen Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılar, Madde 20 (Yeni mezun ve ya stajyer tasarımcıların işe adaptasyonları hakkında ne düşünöyorsunuz?) sorusuna % 31,48 (34)'i çoğunluğunda "Kısmen Yeterli" olarak görüş belirtmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırma sonucunda görölmüştür ki; grafik tasarım alanından mezun olan öğrencilerin mesleki yeterliliklerini sağlayabilmeleri için eğitsel açıdan matbaa eğitiminin gerekliliği söz konusudur. Üretimde aktif olarak varlık göstermesi gereken grafik tasarımcının; bu süreç içerisinde bir işin baskı öncesi, montaj, baskıya hazırlık, renk ayırımı, işe uygun malzeme seçimi, baskı ve baskı sonrası takibi gibi konuları bilmesi gerekmektedir.

Seri üretimin hâkim olduğu günümüz basım dünyasında zaman, maliyet ve iş gücü açısından tüm sürecin başlangıcını oluşturan grafik tasarım aynı zamanda sürecin tamamında etkili olmaktadır. Tasarımı yapılan bir çalışma tasarım kriterlerine bağlı olarak üretim sürecine girmektedir. Bu nedenle tasarımcının sürece ilişkin doğru kararlar vermesi ve üretime ilişkin iyi bir teknik donanıma sahip olması, doğru bir iş ortaya çıkarması açısından önemli bir faktördür.

Grafik tasarımcı; grafik tasarım alanında ihtiyaç duyulan, kendisine verilen tasarımlarda çözüm üretme yollarını araştıran, alternatif tasarımlar oluşturabilen, bu tasarımları bilgisayar ortamından baskı aşamasına getirebilen ve sektörün istediği nitelikte kendini yetiştirebilen bir birey olmalıdır. Anket sorularına verilen yanıtlarda dikkate alındığında, tasarımcının üretim sürecindeki aktif rolü üretime ilişkin baskı öncesi, baskı ve baskı sonrası alanlarda ki bilgisine dayanmaktadır. Buna bağlı olarak grafik tasarımcının; grafik tasarım uygulama sürecinde bir işin baskı öncesi, baskı aşaması ve baskı sonrası ile ilgili konularını bilmesi gereklidir.

Araştırma kapsamında meslek yüksekokulları grafik tasarım programlarında matbaa eğitiminin bir gereklilik olduğu sektörde mezun olarak çalışan öğrencilerin yanıtları neticesinde görölmüştür. Öğrencilerin sektörel adaptasyonun sağlanması açısından da önemli bir rolü olan matbaa eğitiminin sanat eğitimiyle entegre

olarak öğrencilere verilmesi, hem öğrencilerin sektöre hazırlanmasını hem de tasarımlarını üretebilme yetisi kazanmalarını sağlayacaktır.

Ders içerikleri teknolojiye uygun olarak güncellenmeli, sektörde kullanılan makine marka ve modellerinin kullanımı üzerinde durulmalı bunun yanı sıra maliyet hesaplamaları çok daha kapsamlı bir şekilde ele alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ambrose, G. Harris, P. (2012). *Grafik Tasarımın Temelleri*. İstanbul: Literatür Yay.
- Britannica A. (1988). Genel Kültür Ansiklopedisi, Eğitim.
- Becer, E. (1997). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitabevi.
- METGE (Mesleki Teknik Eğitim Geliştirme). (2004). *1993-2003 proje kapanış raporu*. Ankara
- K. Taşova, N. (2009). *Tasarım Eğitimi Yapılan Eğitim Kurumlarında Matbaa Bilgisinin ve Eğitiminin Gerekliliği*. 3. *Uluslararası Matbaa Teknolojileri Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi
- Kınık, M. (2015). *Grafik Tasarım, Tarih ve Teknoloji*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü. (Sözlük dizisi)*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Saraç, Yekta M.A. (2018). *Yükseköğretimden Endüstriye: Nitelikli İnsan Gücü Çalıştayı*. Ankara: YÖK Konferans Salonu
- Tacar, T. R. (1998). *Matbaa Bölümünden mezun öğrencilerin İş (sanayi) içinde Değerlendirilmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi)
- Ulus, L., Tuncer, N., Sözen, Ş., (2015), "Mesleki Eğitim, Gelişim ve Yeterlilik Açısından Meslek Yüksekokullarının Önemi", Sayı:5, s. 178.
- <https://www.memurlar.net/haber/14752/meslek-yuksekokullarinin-sorunlari-ve-cozum-onerileri.html>
adresinden 28 Eylül 2018 tarihinde alınmıştır.